

יוכבד בן־דור
סוד המילים

שיחה

"אתה רואה אותי?" שאלה האישה.

"בוודאי", אמר האיש.

"מה אתה רואה כשאתה רואה אותי?" שאלה האישה
בפקפוק.

"אני רואה אותך", אמר האיש. "האם זה מבחן?"

"אולי", אמרה האישה.

"האם אפשר בכלל לראות?" שאל האיש, נסוג
ממחשבה מוקדמת.

"אולי", חזרה והירהרה בלחש, "אולי."

"יכול להיות שאת לא מאמינה לי, כי אני לא תמיד
אומר לך מה אני רואה", אמר האיש. "או שאולי את לא
מאמינה בשום דבר שאיננו נאמר במילים."

"המילים הן המגע שלי עם העולם," אמרה האישה
בשקט.

"תני לי לגעת בך," אמר האיש.

אטיוד 1 | היא

בחלום, הוא שאל אותי אחרת.

התנועות שלו חתכו אותי על רחבת הריקודים בקצב של טנגו: לאט לאט, ואז מהר-מהר – לאט. לאט. מהר-מהר – לאט. לאט. ככה.

אחרי שעה של טנגו, הוא רצה לדעת מנין הגעתי לחדרי הרחם – ואם אני זוכרת מי היה שם ובדק את פעימות הדם ושינויי הנשימה.

הייתי בשוק מהדיבורים שלו, אבל הרגעתי את עצמי שחלום זה לא החיים, ובחלום אפשר להגיד דברי טירוף שאין להם פשר.

רציתי לשלוח יד, לעסות לו את הצוואר. רציתי שהוא יניח את האצבעות שלו, הקרות כקרח, על צווארי ויצנן אותי מעט.

אבל היינו שלושה, וכולנו זזנו בכיסאות ולא היה

לנו נוח, כי בטנגו לא צריכים להיות שלושה. למה אנחנו שלושה ולא שניים? מי צריך שלושה, הרי אפילו שניים זה צפוף. טוב, אם צריך אז צריך, אבל שלושה? ומי זה השלישי הזה? לא היו לו כלל פנים, לא ידעתי אם זה גבר או אישה. אולי לא יצור אנושי בכלל.

באותו ערב אומלל התחשק לי להפסיק לנשום. לצלול מתחת למים של חוף מציצים ולעצור. התחלתי להבין שאנחנו לא יכולים לבשל באותו מטבח ולא לשטוף ידיים ליד אותו ברז.

ואז בלילה היה הריקוד, והדם פעם, והגוף התרחב ואיתו הנשמה.

ואז הוא כתב לי מכתב.

בדרך הישנה. על נייר. בתוך מעטפה עם בול.

שלום אישה,

אני יושב מול הנייר הזה, לוקח פסק זמן מהרעשים, וכותב לך. אבל אולי אני פותח במשחק. את זה בטח נגלה ביחד בהמשך.

זה צריך להיות משהו אחר, נפרד לגמרי מחיינו הרגילים. מהיומיום שלי או שלך, מהנישואים שלך או שלי, מהילדים שלי או שלך, ממה שהתרגלנו להיות, שם, כשאנחנו לא ככה, נקי, בלי מסכות, זה אל זה.

בואי נעמיד פנים שכל השאר לא קיים. לא סוחב אותנו אל תוכו, ומטביע שעה אחר שעה כמו בחול טובעני. כל אחד בחייו הנפרדים, חיי החולין שבהם הבדידות היא כורח, הניכור הוא המוכן מאליו, והחג, הנס, המגע הצלול בזולת, לא קורה לעולם. בואי ניצור לנו אי קטן של נייר. רק שלנו. בלי אשתי, בלי בעלך, בלי כל מי שלא שייך למה שפה בינינו.

אי כמו של פעם. לא במייל, לא במכשירים החדשים שמדלגים במהירות האור ממחשבת בוסר למילים חסרות משמעות. לא. כאן נכתוב רק את מה שבאמת.

בינתיים לא לך אני כותב, אלא לעצמי, אבל את המכתב אני מתכוון לשלוח אלייך, כדי לשוחח איתך בכתב – להגיב למילים שלך, במילים שלי. ולא דווקא תמיד ברצינות ובכובד ראש, אלא גם בקלות, בשמחה. העומק והאמת אינם דווקא עניין כבד שאין בו צחוק ומשחק.

האם תעני לי?

שלך בידידות,

שלום איש,

כתבת שאתה רוצה לשוחח בקלות, בשמחה, לאו
דווקא ברצינות ובכובד ראש.

כתבת שאתה כותב לעצמך, עדיין לא אלי. זה דווקא
מראה את ההפך. אם אתה יודע שבהתחלה לפחות אתה
כותב לעצמך, אז אני מהרהרת בכך שאתה גם יודע
בוודאי ששיחה אמיתית מזמנת גם את הרצינות וכובד
הראש.

אבל אני משתוקקת להאזין לך. כתוב לי, איש.

מהי שיחה בעיניך?

כתוב.

שלך בידידות,

שלום אישה,

מה אנחנו יודעים על שיחה?

מעט.

איך תהיה עכשיו השיחה בינינו?

פשוטה. גלויה. בלי משחקים. רוב השיחות הן לא יותר מהעמדת פנים נעימה או חמורת סבר. העמדת פנים שלרגע מרחיקה אותנו מן השגרה כדי שנוכל לחפש בה את פשר החיים.

לפעמים המילים בשיחה כבדות, דחוסות, צפופות, לפעמים משעממות, סתם הרהורים תפלים שחולפים בראשנו.

הכוח לשוחח באמת נולד במפגש עם העולם, שכן בכל זמן מדבר אלינו ---ה---עולם, ואנחנו מנסים להאזין לקולו ולענות לו. טיח מתקלף מתחנן שיקלפו אותו, סלע בראש גבעה מפציר שיגלגלו אותו במדרון, גדר מבקשת שיטפסו עליה, שלולית מצפה בכיליון

עיניים שידלגו לתוכה. גם זו שיחה, בין עצמים. שהרי גם העולם כולו מתנהל בתוך שיח גדול, וכל תנועה ותגובת נגד אף היא מישור של שיחה, של היענות לזולת החי או הצומח את חייו הפנימיים.

אבל אנחנו, בני האדם, אנחנו מדברים בבת אחת בכמה קולות, בכמה מישורים, בתנועה, במגע, בצלילים, במילים או בפרצופים. את מבינה, אישה, כשאני אומר שיחה, כוונתי לשוחח במילים שלא נאמרו עד כה מבית כלאן, להרשות להן סוף לפרוץ, ולברך על פריצתן. אני מתכוון שנחוץ להעמיק מעבר להעברת מידע, ליצור תנועה בעצם התהוותה. לדבר בשפה שמעבר למילים. שהרי לא רק המילים עושות את השיחה, ועל כן יש בה מלאכת בריאה, יצירה. התרחשותה היא כמו תפילה, ואם טוב לנו בה, היא הקרבה הגדולה ביותר, שמקורה במובן העמוק של המילים המגיעות לאוזנינו כניגון טהור, מעלות בנו צבעים שטרם ראינו.

שלך בידידות,

שלום איש,

האמת היא שנסחפתי תחילה אחר הגדרותיך מהי שיחה. כל מיני מחשבות החלו להתרוצץ בראשי, והלכתי לאיבוד בשפע שרקמת במילים שכמותן עדיין לא שמעתי. וכבר אני מתחילה להבחין בדברים שלא הירהרתי בהם קודם.

אני לא בטוחה אם השיחה הזאת תהיה טובה לי. בטוחה לי. אני לא יודעת אם אני יכולה להיות בה בכלל. אבל אני מתעניינת, לפחות בינתיים. בלי הבטחות להיות יותר מהסלע אליו מתנפצות המילים.

שלך בידידות,

שלום אישה,

את יכולה להיות בשיחה הזאת. אולי את אפילו חייבת. ואם שנינו איבדנו את היכולת לשוחח, נדמה לי שהיא אכזר לא הרחק מכאן. רק שגתה מעט בדרך.

ביחד נוכל להתחיל מהתחלה. למצוא אותה מחדש. וכבר אני מרגיש מתח, התרגשות, ניצוץ של אפשרות לשיחה עמוקה, ועלינו להביא אליה את תשומת לבנו הדרוכה, את נכונותנו להיות מופתעים.

שלך בירידות,

אטיוד 2 | היא

ושוב אני מוצאת את עצמי נקשרת, נכבלת, מסתבכת
בחבלים שקופים כמו צל. וכמו צל, אין בהם אור.

זה חלום.

אני יודעת שזה חלום.

ברור שזה חלום. אבל זה לא פחות אמיתי.

החלום הוא בן הזוג של השיחה. היא ממשיכה כאן
גם בלעדיו. שיחה שלי עם עצמי. היא ממשיכה גם בלי
מילים, בשפה שהיא מעבר למילים ולמה שהן יכולות
לגעת בו ובי.

הצורות מדברות פה. צורות מפותלות, פתלתלות,
משתרגות ומסתבכות. כשהצורות הללו עוטפות אותך הן
לופתות בשני צדי הרגל, נכרכות סביבה בריקוד קצבי,
סוער ופועם. טנגו שוקק עד כלות הנשימה.